

ผลกระทบจากมาตรการทางการค้าประเทศอินโดนีเซีย

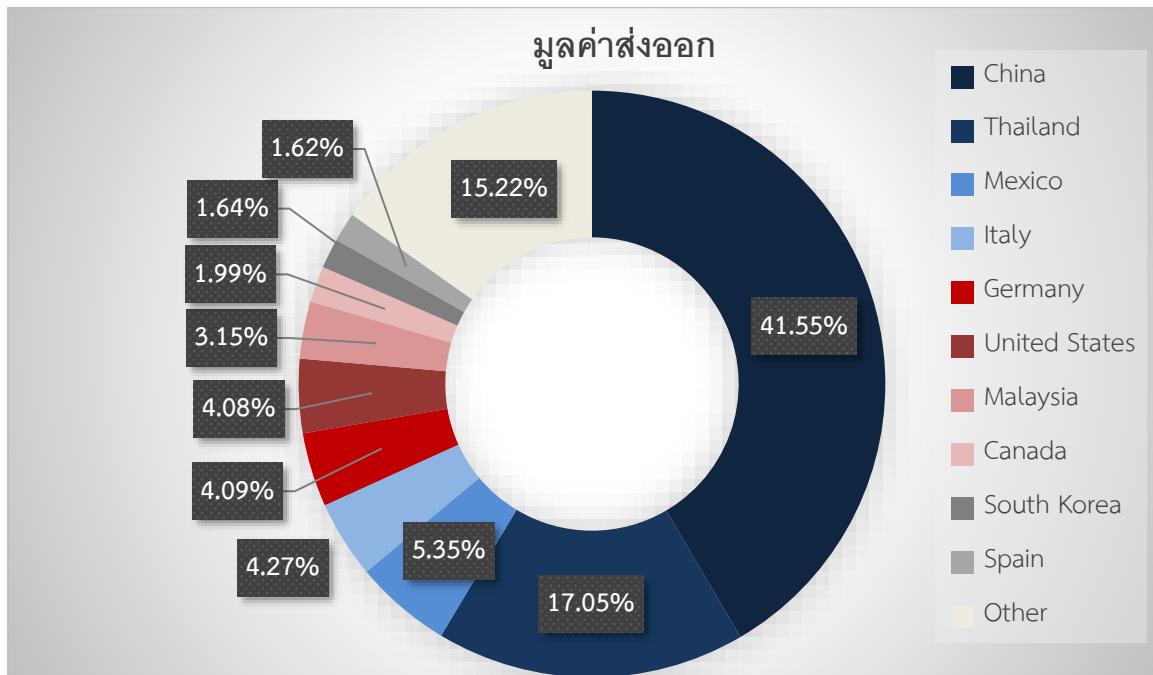

Home GuRu

อุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศยังคงเป็นที่ต้องการในตลาดโลก และยังสามารถเติบโตได้ดีในอนาคต จากรายงานของ global trade atlas (GTA) พบว่า ปี 2563 สินค้าเครื่องปรับอากาศ (HS 841510, HS 841520, HS 841581, HS 841582 และ HS 841583) มีมูลค่าการส่งออกทั้งหมด 27,172 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยประเทศที่มีการส่งออกสินค้าเครื่องปรับอากาศมากที่สุด คือ จีน ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดสูงถึงร้อยละ 41.55 ขณะที่ไทยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าเครื่องปรับอากาศมากเป็นอันดับที่ 2 ส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ร้อยละ 17.05 (กราฟที่ 1) ซึ่งสะท้อนว่าไทยมีความสำคัญต่อการผลิต และส่งออกสินค้าเครื่องปรับอากาศของโลกค่อนข้างมาก ในขณะที่ เม็กซิโก มีส่วนแบ่งเป็นอันดับ 3 ของโลก และมีส่วนแบ่งตลาดค่อนข้างน้อยอยู่ที่ร้อยละ 5.35 แต่บริษัทชั้นนำของโลกหลายบริษัทก็เข้าไปตั้งฐานการผลิตในเม็กซิโก เช่น ผู้ผลิตเครื่องปรับอากาศที่สำคัญๆ ของสหรัฐฯ เช่น York, Trane และ Carrier ผู้ผลิตที่สำคัญรองลงมาได้แก่ บริษัท Samsung, LG และ Mirage เป็นต้น¹ ในอนาคต หากจีน หรือไทย เกิดมีปัญหาในการผลิต การส่งออก เม็กซิโกก็อาจเป็นตัวเลือกรายแรกที่ผู้ประกอบการจะย้ายฐานการผลิตไปที่นั่น

¹ ข้อมูลตลาดสินค้าเครื่องปรับอากาศในประเทศเม็กซิโก สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเม็กซิโก ค้นหากจาก : <https://www.ryt9.com/s/expd/1024476>

กราฟที่ 1 ประเทศผู้ส่งออกเครื่องปรับอากาศมากที่สุด 10 อันดับแรก ปี 2563

ที่มา: GTA

ประเทศไทยมีมูลค่าการผลิตภายในประเทศเฉลี่ย 5,003.06 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯต่อปี ซึ่งมีปริมาณการผลิตเครื่องปรับอากาศสำเร็จรูปเฉลี่ย 12,873,682 เครื่องต่อปี ส่งผลให้เครื่องปรับอากาศเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด เมื่อเทียบกับสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าทั้งหมด ด้วยความสามารถ ศักยภาพ และคุณภาพของตัวผลิตภัณฑ์ และแรงงานไทย ทำให้ผลิตภัณฑ์เครื่องปรับอากาศของไทยเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก

อุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศในประเทศไทยสร้างมูลค่าให้กับประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งมูลค่าทางตรง เช่น มูลค่าการส่งออกสินค้า มูลค่าการจำหน่ายในประเทศ และมูลค่าลงทุนของอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น รวมไปถึงมูลค่าทางอ้อม เช่น รายได้ของแรงงาน การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรในประเทศ และมูลค่าทางเศรษฐกิจในประเทศ เป็นต้น

ปัจจุบันอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศถือเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งที่สำคัญต่อภาคการส่งออกสินค้าของไทย รวมถึงช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศของไทย ส่วนใหญ่ทำการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นหลัก มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 90.24 ของรายได้ทั้งหมดของอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศ ในปี 2563 สินค้าเครื่องปรับอากาศยังเป็นสินค้าที่ส่งออกมากที่สุด มีมูลค่าส่งออก 4,631.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.85 จากสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าทั้งหมด โดยไทยส่งออกสินค้าเครื่องปรับอากาศไปยังออสเตรเลียมากที่สุด รองลงมาคือ สหรัฐอเมริกา และเวียดนามตามลำดับ

ในด้านการลงทุน มีผู้ประกอบการเครื่องปรับอากาศในไทยถึง 71 ราย โดยจากผู้ประกอบการสัญชาติไทยที่ทำการรับจ้างผลิต และทำแบรนด์เอง จำนวน 38 ราย และผู้ประกอบการต่างชาติ จำนวน 31 ราย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทต่างชาติที่มาลงทุนตั้งฐานการผลิตในไทยเป็นสัญชาติญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา จีน และเกาหลีใต้ เป็นหลัก

นอกจากนี้ ยังเข้ามาตั้งฐานการผลิตตั้งแต่กลางน้ำไปยังปลายน้ำ แสดงว่า ไทยเป็นอีก 1 ประเทศ ที่เป็น supply chain ของสินค้าเครื่องปรับอากาศที่สำคัญของโลก อีกทั้งการเข้ามาตั้งฐานการผลิตในไทยของผู้ประกอบการต่างชาติ ยังช่วยส่งเสริมและสร้างศักยภาพให้ไทยเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของโลก รวมไปถึงผู้ประกอบการเข้ามามีบทบาทขับเคลื่อนเทคโนโลยีการผลิตให้ไทยมีประสิทธิภาพ และคุณภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

ทั้งนี้ กลุ่มสินค้าเครื่องปรับอากาศที่ผลิตในไทยมีทั้งแบรนด์ชั้นนำของโลกและแบรนด์สัญชาติไทย สำหรับแบรนด์ชั้นนำของโลก ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติญี่ปุ่น อาทิ Mitsubishi electric, Mitsubishi Heavy Duty, Sharp, Hitachi, Toshiba, Daikin และ Fujitsu ส่วนสัญชาติอื่น เช่น เกาหลีใต้ (Samsung และ LG) จีน (Haier และ Midea) และสหรัฐฯ (Carrier และ Trane) ด้านสัญชาติไทยมีหลากหลายแบรนด์ อาทิ Saijodenki, Tasaki, Central Air, Star Aire, Eminent, Amena และ UNI-Aire²

ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกเครื่องปรับอากาศไปยังอินโดนีเซีย

ในปี 2564 ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนสิงหาคม ไทยส่งออกเครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบไปยังอินโดนีเซีย มีมูลค่า 151.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และได้ส่วนแบ่งในตลาดอินโดนีเซียสูงถึงร้อยละ 33.44 (กราฟที่ 2) ตลาดอินโดนีเซียถือว่าเป็นตลาดใหม่ที่น่าสนใจ รวมทั้งในอนาคตอาจจะกลายเป็นตลาดส่งออกหลักของไทยได้ เนื่องจากประชากรของประเทศอินโดนีเซียมีจำนวนมาก และส่วนใหญ่อาศัยอยู่กันแบบครอบครัวเดี่ยว

² ศูนย์วิจัยกรุงศรี “แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2564-2566: อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า” 31 พฤษภาคม 2564

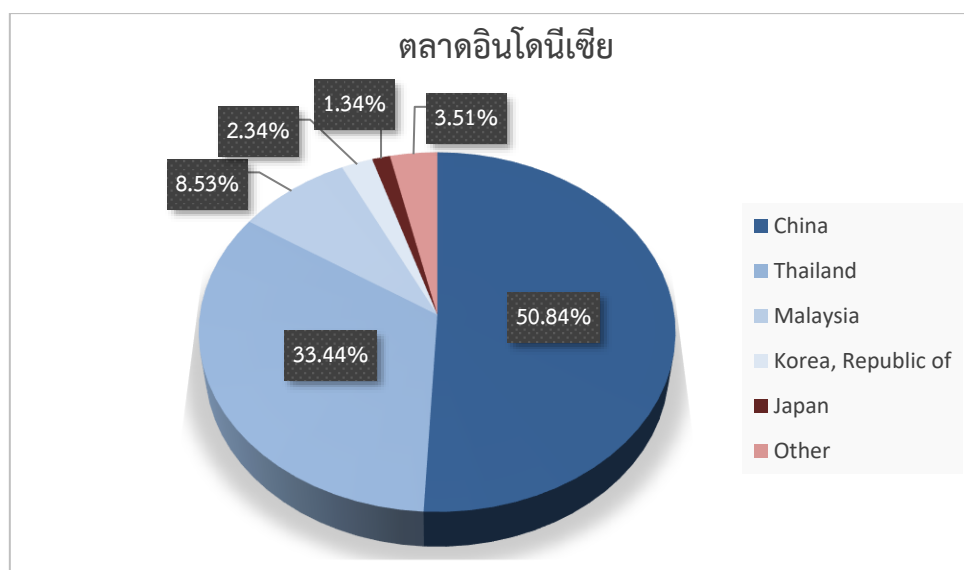
ตารางที่ 1 รายชื่อผู้ส่งออกสำคัญเครื่องปรับอากาศไปอินโดนีเซีย

ลำดับ	รายชื่อผู้ส่งออกเครื่องปรับอากาศไปอินโดนีเซีย
1	บริษัท ไตกิ้น อินดัสทรีส์ (ประเทศไทย) จำกัด
2	บริษัท ชาร์พ แอพพลายแอนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด
3	บริษัท มิตซูบิชิ อิเล็กทริก คอนซูมเมอร์ โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด
4	บริษัท มิตซูบิชิ เฮฟวี อินดัสทรีส์-มหาจักร แอร์ คอนดิชั่นเนอร์ส จำกัด
5	บริษัท ไทยซัมซุง อิเลคโทรนิคส์ จำกัด
6	บริษัท แอลจี อิเลคโทรนิคส์ (ประเทศไทย) จำกัด
7	บริษัท โตชิบา แคเรียร์ (ประเทศไทย) จำกัด

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์(E&E Intelligence Unit: EIU)

แผนกบริหารจัดการข้อมูลอุตสาหกรรม ฝ่ายยุทธศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

กราฟที่ 2 สัดส่วนการนำเข้าเครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบของอินโดนีเซีย ปี 2563

ที่มา: Trade Map

จากรายงานของ Thai Trade Center, Jakarta พบว่า กระทรวงการค้าอินโดนีเซียออกระเบียบเลขที่ 68/2020 (Regulation of Ministry of Trade Republic of Indonesia No. 68/2020) กำหนดมาตรการนำเข้าสำหรับสินค้ารองเท้า เครื่องปรับอากาศ และรถจักรยานสองล้อและสามล้อ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2563 โดยข้อกำหนดสำคัญคือ บริษัทผู้นำเข้าต้องยื่นขอรับอนุญาตนำเข้า (Import Approval) ต่อกรมการค้าต่างประเทศอินโดนีเซีย และต้องจัดให้มี Surveyor Report เพื่อรายงานผลการตรวจสอบเชิง

เทคนิคของสินค้านำเข้าโดยผู้ได้รับการรับรองให้เป็นหน่วยงานตรวจสอบของ National Accreditation Committee ของอินโดนีเซีย ระเบียบดังกล่าวบังคับใช้กับสินค้าเครื่องปรับอากาศแบบติดหน้าต่าง ติดผนัง ติดเพดาน หรือติดพื้น ที่มีส่วนประกอบสมบูรณ์ในตัว หรือเป็น“ระบบแยกส่วน” (HS 8415.10.10 และ 8415.10.90) ไทยจึงอาจได้รับผลกระทบต่อมาตราการต่างๆที่ทางอินโดนีเซีย ได้มีการออกมาตรการทางการค้า เพื่อจำกัดการนำเข้าสินค้าเครื่องปรับอากาศ

ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศของไทย

ประเทศไทยไม่สามารถส่งออกสินค้าเครื่องปรับอากาศไปยังประเทศอินโดนีเซียได้ ส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกของประเทศไทย จากมาตรการการระงับการต่อใบอนุญาตสำหรับโรงงานในต่างประเทศ ปัจจุบันใบอนุญาตในการนำเข้าสินค้าของประเทศอินโดนีเซียจากโรงงานในต่างประเทศ มีอายุเพียง 4 ปี และเมื่อต้องทำการต่อใบอนุญาตในแต่ละครั้ง มีขั้นตอนดังนี้

- 1 ต้องมีการตรวจสอบโรงงานโดยผู้เชี่ยวชาญของประเทศอินโดนีเซียเท่านั้น และไม่อนุญาต ให้ใช้การ Remote audit
- 2 มีการสุ่มตัวอย่างผลิตภัณฑ์เพื่อนำไปทดสอบที่ห้องทดสอบในประเทศอินโดนีเซียเท่านั้น
- 3 ขั้นตอนการจัดทำใบอนุญาตใช้เวลานาน และต้องเปลี่ยนหมายเลขกำกับทุกครั้ง ขั้นตอนทั้งหมดใช้เวลาในการดำเนินการมากกว่า 4 เดือน ทำให้เสียโอกาสในการส่งออกสินค้าเพราะใบอนุญาตหมดอายุ

อีกทั้ง รัฐบาลอินโดนีเซียมีแผนที่จะลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศให้น้อยกว่า 35% ภายในปี 2565 และตั้งแต่ปี 2563 รัฐบาลอินโดนีเซียได้เริ่มมาตรการลดการนำเข้า โดยการเพิ่มกระบวนการขั้นตอนการนำเข้า รวมทั้งกำหนดโควตาในการนำเข้าสินค้าของแต่ละบริษัท ทำให้บริษัทรายใหญ่บางรายมีแผนจะย้ายฐานการผลิต หรือเข้าไปลงทุนตั้งฐานการผลิตในอินโดนีเซียในอนาคต

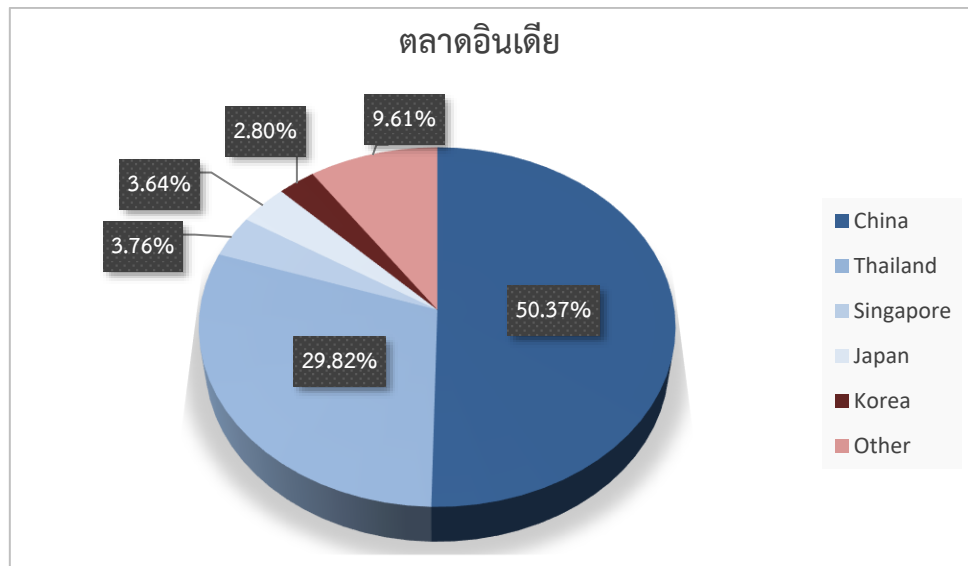
นอกจากนี้ ยังมีอีก 2 ประเทศที่มีมาตรการทางการค้าออกมา เพื่อกีดกันทางการค้าในสินค้าเครื่องปรับอากาศของไทยเช่นกัน ได้แก่ อินเดีย และฟิลิปปินส์ ในอนาคตอาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในไทยที่ส่งออกสินค้าเครื่องปรับอากาศไปยังอินเดีย และฟิลิปปินส์ได้

อินเดียจัดให้เครื่องปรับอากาศเป็นสินค้าไม่จำเป็นและเผื่อระวางการนำเข้า รวมทั้งออกมาตรการที่มีใช้ภาษีเพื่อลดการนำเข้าทั้งส่วนประกอบ และสินค้าสำเร็จรูป อาทิ ในเดือนตุลาคม 2563 อินเดียได้แก้ไขนโยบายนำเข้าเครื่องปรับอากาศแบบติดหน้าต่างหรือติดผนังที่มีสารทำความเย็น จากเดิมที่สามารถนำเข้าได้

โดยเสรีเป็นการจำกัดการนำเข้า³ ทั้งนี้ FTA ไทย-อินเดีย อินเดียปรับลดอัตราภาษีนำเข้าเครื่องปรับอากาศจากไทยเหลือร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2549 และ FTA อาเซียน-อินเดีย อินเดียลดอัตราภาษีนำเข้าเครื่องปรับอากาศเหลือร้อยละ 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป

การนำเข้าสินค้าเครื่องปรับอากาศจากไทยนั้น ในปี 2564 ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนสิงหาคม ไทยส่งออกเครื่องปรับอากาศไปยังอินเดีย มีมูลค่า 177.39 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีส่วนแบ่งในตลาดอินเดียร้อยละ 29.82 (กราฟที่ 3) ไทยส่งออกเป็นอันดับ 2 รองจากจีนเท่านั้น นอกจากนี้ประชากรในอินเดียยอมรับว่าเครื่องปรับอากาศเป็นสินค้าจำเป็น อีกทั้งอินเดียมีประชากรจำนวนมาก แม้ว่าจะไม่มีกำลังซื้อมากนักก็ตาม แต่ตลาดอินเดียก็ยังสามารถเติบโตได้ในกลุ่มของสินค้าเครื่องปรับอากาศระดับกลาง

กราฟที่ 3 สัดส่วนการนำเข้าเครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบของอินเดีย ปี 2563

ที่มา: Trade Map

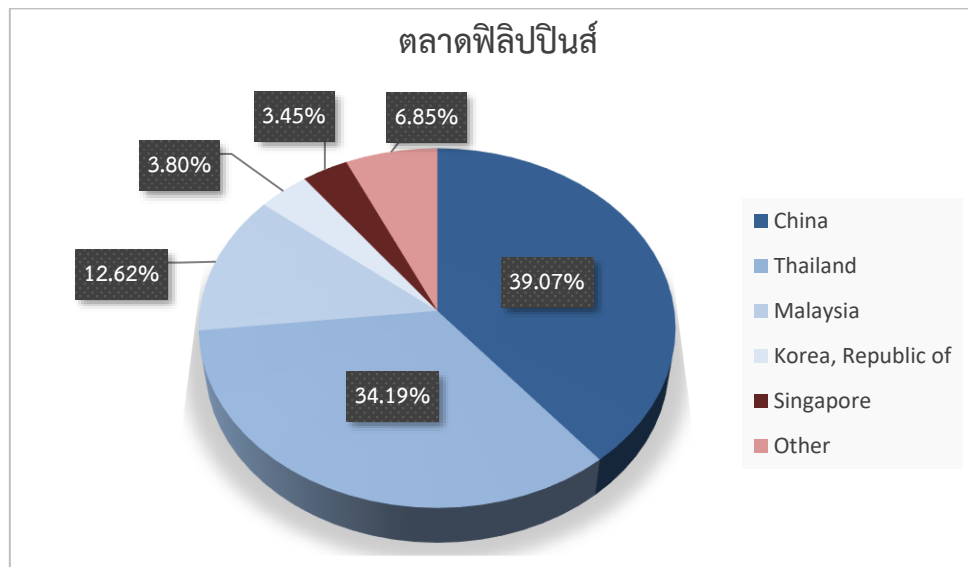
ในขณะที่ ฟิลิปปินส์ มีมาตรการทางการค้า คือ แนวปฏิบัติการปิดฉลากประหยัดพลังงานเครื่องปรับอากาศ (Implementing Guidelines of the Philippine Energy Labeling Program for Air Conditioners) ฉบับปรับปรุง โดยกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสอบเพื่อการรับรอง (Particular Product Requirements (PPR)) เครื่องปรับอากาศ ครอบคลุมเครื่องปรับอากาศที่มีขนาดเกินกว่า 12 กิโลวัตต์ขึ้นไป

การนำเข้าสินค้าเครื่องปรับอากาศจากไทยนั้น ในปี 2564 ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนสิงหาคม ไทยส่งออกเครื่องปรับอากาศไปยังฟิลิปปินส์มีมูลค่า 82.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีส่วนแบ่งในตลาดอินเดีย

³ DITP สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงนิวเดลี “โทรทัศน์ LED เครื่องปรับอากาศ โทรเร็วแนในอินเดีย ผลแห่งการกระจายพนักงาน มาตรการทำงานที่บ้าน”

ร้อยละ 34.19 (กราฟที่ 4) ถึงแม้ว่าไทยส่งออกเป็นอันดับ 2 รองจากจีน แต่ตลาดฟิลิปปินส์ยังถือว่าเป็นมูลค่าการส่งออกค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออกสินค้าเครื่องปรับอากาศของไทย ดังนั้น ข้อกำหนดมาตรการการค้าของฟิลิปปินส์ต่อผู้ประกอบการไทยอาจไม่ส่งผลกระทบมากนัก

กราฟที่ 4 สัดส่วนการนำเข้าเครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบของฟิลิปปินส์ ปี 2563

ที่มา: Trade Map

ประเมินผลกระทบ

สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยแผนกบริหารจัดการข้อมูลอุตสาหกรรม ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงผลกระทบจากมาตรการทางการค้าที่ทางอินโดนีเซียต่อผลิตภัณฑ์เครื่องปรับอากาศของไทย โดยใช้วิธีเทคนิคแยกส่วนประกอบ (Decomposition method) เป็นวิธีที่แยกส่วนประกอบต่างๆ ของอนุกรมเวลาออกจากกัน ทำให้พบการเคลื่อนไหวของอนุกรมเวลาและนำไปสร้างแบบการพยากรณ์ได้ ด้วยวิธีแยกส่วนประกอบแบบคูณ (multiplicative decomposition) ซึ่งเหมาะกับลักษณะอนุกรมเวลาที่ความผันแปรของฤดูกาลไม่คงที่ มีส่วนประกอบของแนวโน้มและความผันแปรของฤดูกาลมีค่าไม่คงที่ ดังนั้นวิธีแยกองค์ประกอบแบบคูณเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับอนุกรมเวลานี้

ทั้งนี้ มาตรการทางการค้าของอินโดนีเซียนั้น เริ่มมีผลบังคับใช้ประมาณเดือนสิงหาคม 2563 รวมทั้งยังพบว่าผลิตภัณฑ์เครื่องปรับอากาศที่ได้รับผลกระทบ คือ HS Code 84151010 และ 84151090 จึงได้ทำการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่ผู้ประกอบการไทยได้รับ โดยตั้งอยู่บนสมมติฐาน คือ ผู้ประกอบการยังไม่สามารถ

ปรับตัวได้กับมาตรการดังกล่าว ผู้วิเคราะห์จึงคาดการณ์มูลค่าผลกระทบ 2 ช่วงเวลา คือ 1 ปี และ 3 ปี และแบ่งออกเป็นกรณีที่ไม่มีมาตรการ และมีมาตรการ เพื่อเปรียบเทียบมูลค่าที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการทางการค้าของอินโดนีเซีย

ผลการประเมินผลกระทบจากมาตรการทางการค้าของอินโดนีเซีย

ตารางที่ 2 มูลค่าผลกระทบจากมาตรการทางการค้าของอินโดนีเซียต่อผู้ประกอบการไทย หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

HS Code	มูลค่าการส่งออก กรณีไม่มีมาตรการ	มูลค่าการส่งออก กรณีมีมาตรการ	มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ ผลกระทบ
คาดการณ์เกิดผลกระทบ 1 ปี ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2563 ถึง สิงหาคม 2564			
84151010	229.33	148.55	80.78
84151090	17.97	6.91	11.06
รวม	247.30	155.46	91.84
คาดการณ์เกิดผลกระทบ 3 ปี ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2563 ถึง สิงหาคม 2566			
84151010	730.36	460.11	270.25
84151090	38.60	5.11	33.49
รวม	768.96	465.22	303.74

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์(E&E Intelligence Unit: EIU)

คำนวณโดย: แผนกบริหารจัดการข้อมูลอุตสาหกรรม ฝ่ายยุทธศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

จากการวิเคราะห์ผลกระทบของมาตรการทางการค้าของอินโดนีเซีย พบว่าระยะเวลา 1 ปี หากผู้ประกอบการไทยยังไม่สามารถปรับตัวและรับมือกับมาตรการทางการค้าดังกล่าวได้ หรือทางภาครัฐไม่สามารถช่วยเหลือผู้ประกอบการในประเทศไทยได้ จะทำให้ประเทศไทยสูญเสียมูลค่าการส่งออกที่ได้รับผลกระทบ 91.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และหากระยะเวลา 3 ปี ผู้ประกอบการไทยยังไม่สามารถปรับตัวและรับมือกับมาตรการทางการค้าดังกล่าวได้ หรือทางภาครัฐไม่สามารถช่วยเหลือผู้ประกอบการในประเทศไทยได้ จะทำให้ประเทศไทยสูญเสียมูลค่าการส่งออกที่ได้รับผลกระทบ 303.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการขนาดใหญ่ล้วนเป็นผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทย ซึ่งมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศอย่างมาก ทั้งการลงทุน การผลิต การส่งออก การนำเข้าเทคโนโลยีจากบริษัทแม่มาใช้ในการผลิตสินค้า เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงเป็นส่วนประกอบได้ ส่งผลให้ไทยสามารถแข่งขันในสินค้ากลุ่มเครื่องปรับอากาศกับคู่แข่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม พบว่า ผลกระทบจากมาตรการทางการค้าของอินโดนีเซียยังไม่รุนแรงมากนัก แต่ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการต่างชาติ ดังนั้น ภาครัฐควรเร่งหาทางแก้ไขปัญหามาเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการโดยเร็ว เนื่องจากผู้ประกอบการเหล่านี้อาจพิจารณาเพิ่มฐานการผลิตในอินโดนีเซียเพื่อรองรับความต้องการของตลาดในอินโดนีเซียและเพื่อลดผลกระทบดังกล่าวที่เกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาพรวมอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศของประเทศไทยที่อาจปรับตัวลดลงเล็กน้อย และความสามารถในการแข่งขันของตลาดได้

แนวทางการแก้ปัญหา

ภาคเอกชน

ผู้ประกอบการขอให้ภาครัฐเข้ามามีบทบาทในการเจรจากับหน่วยงานของอินโดนีเซีย กรณีการผ่อนปรนมาตรการต่างๆ สำหรับสินค้าที่นำเข้าจากประเทศไทย โดยเฉพาะเรื่องของการระงับการต่อใบอนุญาตการควบคุมปริมาณการนำเข้าสินค้า รวมถึงมาตรการอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อส่งออกของประเทศไทย รวมทั้งภาครัฐควรออกมาตรการโต้ตอบทางการค้า เพื่อกีดกันทางการค้าของผู้ประกอบการอินโดนีเซีย เช่น ห้ามการนำเข้าสินค้าจากประเทศอินโดนีเซีย เป็นต้น นอกจากนี้ ภาครัฐควรเร่งแก้ปัญหาต่างๆ ให้เรียบร้อย โดยเร็ว ผ่านการพิจารณามาตรการต่างๆ ของภาครัฐที่สามารถทำได้ เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการในไทยน้อยที่สุด

ภาครัฐ

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้ดำเนินการดังนี้

1. สมอ. ได้มีการประชุมคณะกรรมการอุปสรรคทางการค้า ซึ่งจากการประชุม จะขอให้ผู้ประกอบการส่งข้อมูล หลักฐาน และรายละเอียดที่เป็นเอกสารมายังสมอ. เพื่อเป็นข้อมูลในการเจรจากับอินโดนีเซีย เพราะปัจจุบันไม่ประกาศอย่างเป็นทางการจากอินโดนีเซีย
2. เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 จึงไม่มีเจ้าหน้าที่มาตรวจโรงงาน และอินโดนีเซียมีนโยบายลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ สนับสนุนผู้ผลิตภายในประเทศเป็นหลัก ส่วนเรื่องการต่อใบอนุญาต หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของอินโดนีเซีย แจ้งว่า TUV เป็นหน่วยรับรอง (Certification Body: CB) ไม่มีนโยบายตรวจโรงงานในต่างประเทศเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลอินโดนีเซีย
3. สมอ. จะยกเรื่องมาตรการของอินโดนีเซียเข้าไปคุยในการประชุม WTO วันที่ 9-12 พ.ย. 64 เพื่อคว่ามีประเทศอื่นๆ ได้รับผลกระทบด้วยหรือไม่

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้ดำเนินการเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบดังนี้

1. กรมเจรจาการค้าได้หยิบยกข้อกังวลต่อการบังคับใช้มาตรการจำกัดการนำเข้าดังกล่าวของอินโดนีเซียในการหารือกับอินโดนีเซียภายใต้กรอบเวทีต่างๆ
2. กรมเจรจาการค้าได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการผลักดันให้อินโดนีเซียแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าดังกล่าว เนื่องจากยังคงไม่มีความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดโควตาในการนำเข้าเครื่องปรับอากาศ มาตรการระงับการตอบใบอนุญาตสำหรับโรงงานในต่างประเทศ รวมถึงความชัดเจนของผลกระทบที่ไทยได้รับ หรือจะได้รับจากการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวของอินโดนีเซีย

สรุป

ประเทศอินโดนีเซียออกมาตรการทางการค้าของสินค้าเครื่องปรับอากาศ กระทรวงการค้าอินโดนีเซียออกระเบียบเลขที่ 68/2020 (Regulation of Ministry of Trade Republic of Indonesia No. 68/2020) กำหนดมาตรการนำเข้าสำหรับสินค้ารองเท้า เครื่องปรับอากาศ และรถจักรยานสองล้อและสามล้อ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2563 ซึ่งมาตรการดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในประเทศไทยที่ทำการส่งออกสินค้าเครื่องปรับอากาศไปยังอินโดนีเซีย เนื่องจากการออกมาตรการทางการค้าของอินโดนีเซียอาจขัดต่อข้อตกลงทางการค้าของ WTO รวมทั้งการต่ออายุของใบอนุญาตทางการค้าที่มีขั้นตอนที่ซับซ้อน ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถส่งเอกสารได้ตามเวลาที่กำหนด รวมทั้งการประกาศใช้ข้อบังคับทันที ทำให้เกิดความเสียหายในด้านต่างๆต่อผู้ประกอบการหลายรายที่ไม่สามารถปรับตัว และแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เช่น มูลค่าของต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น ค่าเสียโอกาสทางการตลาด เป็นต้น

ดังนั้น ภาคเอกชนจึงมีการแก้ไขปัญหาโดยการเร่งทำเอกสารเพื่อต่ออายุใบอนุญาต และได้มีการวางแผนย้ายฐานการผลิตหรือลงทุนตั้งฐานการผลิตเพิ่มที่อินโดนีเซีย ขณะเดียวกันได้ขอให้ทางภาครัฐช่วยประสานงาน และเจรจากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของอินโดนีเซีย เพื่อผ่อนปรนให้ผู้ประกอบการสามารถจัดทำเอกสารต่ออายุใบอนุญาตนำเข้าได้ ทั้งนี้ ภาครัฐ เริ่มดำเนินการจัดเตรียมข้อมูล เอกสารในการเข้าร่วมเจรจาหารือทางการค้ากับอินโดนีเซียภายใต้กรอบเวทีต่างๆ อีกทั้งผลักดันให้อินโดนีเซียแก้ไข้ปัญหาอุปสรรคทางการค้าดังกล่าว เนื่องจากยังคงไม่มีความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดโควตาในการนำเข้าเครื่องปรับอากาศ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการในประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (E&E Intelligence Unit: EIU)

แผนกบริหารจัดการข้อมูลอุตสาหกรรม ฝ่ายยุทธศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์